

Wyrok z dnia 19 lutego 1999 r.

I PKN 586/98

Pracodawca dla uniknięcia skutku z art. 112 § 1 zdanie trzecie KP musi wykazać, że odrzucił sprzeciw pracownika ukaranego karą porządkową przed upływem czternastu dni od jego wniesienia. Wymaganie to spełnia sporządzenie i wysłanie w tym terminie pisma odrzucającego sprzeciw pracownika.

Przewodniczący: SSN Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 1999 r. sprawy z powództwa Andrzeja J. przeciwko Zakładowi Opieki Zdrowotnej w L. o uchylenie kary nagany, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu z dnia 16 lipca 1998 r. [...]

u c h y ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Andrzej J. wniósł o uchylenie zastosowanej wobec niego kary nagany.

Zakład Opieki Zdrowotnej w L. wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Lipnie wyrokiem z dnia 12 maja 1998 r. uchylił nałożoną na powoda Andrzeja J. karę nagany z dnia 16 lutego 1998 roku przez dyrektora Zakładu Opieki Zdrowotnej w L. Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód pracuje w Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Lipnie jako ordynator oddziału neurologicznego. Dnia 3 lutego 1998 r. na tym oddziale zmarła pacjentka, a zgon jej nastąpił przed upływem 12 godzin od przyjęcia do szpitala. Na podaniu męża zmarłej o zaniechanie sekcji zwłok powód napisał „klinicznie nie budzi wątpliwości, proponuję zwolnienie z sekcji zwłok”. Po dwóch godzinach od śmierci zwłoki przeniesiono do prosektorium. Powód wystawił kartę zgonu. Następnego dnia podanie z adnotacją powoda otrzymał

dyrektor pozwanego i nie wyraził zgody na zaniechanie sekcji. Tego samego dnia zwłoki z prosektorium wydano rodzinie. Powód nie znał zawartych w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej przepisów dotyczących sekcji zwłok i w swym postępowaniu 3 lutego 1998 r. nie przestrzegał art. 24 i 25 tej ustawy. Pracodawca przyczynił się do naruszenia przez powoda tych przepisów nie informując o obowiązującym, zmienionym stanie prawnym. Jak wynika z uzasadnienia wyroku Sąd Rejonowy „ostatecznie” uchylił karę ze względu na przepis art. 112 § 1 KP. Karę udzielono powodowi 16 lutego 1998 r., następnego dnia powód złożył sprzeciw. Sprzeciw został odrzucony i 27 lutego 1998 r. zawiadomienie o tym wysłano do powoda. Powód był nieobecny w miejscu zamieszkania i przesyłkę poleconą odebrał z urzędu pocztowego 6 marca 1998 r. W związku z powyższym powód nie został skutecznie zawiadomiony w terminie 14 dni o odrzuceniu sprzeciwu, co Sąd uznał za uwzględnienie sprzeciwu.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu wyrokiem z dnia 16 lipca 1998 r. oddalił apelację pozwanego od tego wyroku. Zdaniem Sądu drugiej instancji odrzucenie sprzeciwu dla swej skuteczności wymaga zawiadomienia pracownika. Sąd powołał się na art. 61 KC (w związku z art. 300 KP), zgodnie z którym oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Pismo pozwanego zawierające zawiadomienie o odrzuceniu sprzeciwu zostało z uwagi na nieobecność adresata złożone w urzędzie pocztowym 2 marca 1998 r. Nieobecność powoda w miejscu zamieszkania nie była wynikiem jego złej woli, od 2 do 4 marca uczestniczył w szkoleniu w W. Powód nie miał więc możliwości zapoznania się z treścią pisma. Dodatkowo Sąd drugiej instancji podniósł, że decyzja pozwanego w przedmiocie odrzucenia sprzeciwu nie spełniała – jak to Sąd ujął – wymogu formalno-prawnego. Zgodnie z art. 112 § 1 KP pracodawca podejmuje decyzję po rozpatrzeniu stanowiska reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej. Powód był członkiem organizacji zakładowej NSZZ Pracowników Służby Zdrowia. Dla spełnienia wymogu z art. 112 § 1 KP nie jest – zdaniem Sądu Wojewódzkiego – wystarczające samo zawiadomienie organizacji związkowej, ale uzyskanie jej stanowiska. Dla oświadczenia się organizacji związkowej ustawodawca nie wprowadził żadnego terminu. Sąd powołał się na komentarz do Kodeksu pracy, w którym wyrażono pogląd, że pracodawca rozpatruje sprzeciw „w porozumieniu z zakładową organizacją związkową, reprezentującą pracownika”. Pozwany dysponował jedynie stanowiskiem or-

organizacji związkowej z 11 lutego 1998 r., czyli sprzed wniesienia sprzeciwu. Uzyskanie stanowiska organizacji związkowej na etapie udzielania kary nie jest porozumieniem co do załatwienia sprzeciwu. Pracodawca podjął więc decyzję bez właściwego rozpatrzenia stanowiska związku zawodowego. Zdaniem Sądu drugiej instancji Sąd Rejonowy błędnie odniósł się do meritum sprawy, ale w ostateczności wyrok odpowiada prawu, wobec niespełnienia przez pozwanego wymagań formalno-prawnych.

Pozwany wniósł kasację od tego wyroku. Podniósł w niej zarzut naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 KPC przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału polegające na pominięciu pisma organizacji związkowej z dnia 26 lutego 1998 r. i dokonanie w związku z tym błędnych ustaleń faktycznych przez przyjęcie, że stanowisko organizacji związkowej w sprawie sprzeciwu powoda zostało wyrażone w piśmie z dnia 11 lutego 1998 r., a więc przed ukaraniem, co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Podniesiono też zarzut naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 112 § 1 KP i przyjęcie, że decyzja pracodawcy dotycząca rozpatrzenia sprzeciwu pracownika oznacza obowiązek pracodawcy porozumienia z organizacją związkową i uzgodnienia poglądów pracodawcy i organizacji związkowej co do sposobu rozstrzygnięcia sprzeciwu pracownika oraz, że o skuteczności dochowania czternastodniowego terminu do odrzucenia sprzeciwu decyduje zapoznanie się pracownika w tym terminie z decyzją pracodawcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadniony jest zarzut błędnej wykładni art. 112 § 1 KP. Z trzeciego zdania tego przepisu wynika, że nieodrzućcenie sprzeciwu w ciągu 14 dni od dnia jego wniesienia jest równoznaczne z uwzględnieniem sprzeciwu. Błędnie przyjęto w zaskarżonym wyroku, że odrzucenie sprzeciwu jest oświadczeniem woli pracodawcy, składanym innej osobie, do złożenia którego stosuje się normę z art. 61 KC, czyli jest ono złożone z chwilą, gdy doszło do tej osoby w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Z analizy całego przepisu art. 112 KP, a zwłaszcza z porównania norm zawartych w jego pierwszych dwóch paragrafach wynika, że odrzucenie sprzeciwu jest czynnością pracodawcy, jego „decyzją”, która powinna zostać uzewnętrzniona i o której powinien on zawiadomić pracownika dla otwarcia mu możliwości wytoczenia powództwa o uchylenie zastosowanej kary. Decydowanie o odrzuceniu sprzeciwu (art. 112 § 1 zdanie drugie) zostało wyraźnie oddzielone od zawiadomienia pracow-

nika o odrzuceniu sprzeciwu. O uwzględnieniu sprzeciwu pracodawca może w ogóle nie zawiadamiać pracownika. Pracodawca może więc uwzględnić sprzeciw, niczego nie czynić (co jest po 14 dniach równoznaczne z uwzględnieniem sprzeciwu – art. 112 § 1 KP zdanie trzecie) lub też sprzeciw odrzucić. Tylko z tą ostatnią ewentualnością jest związany obowiązek zawiadomienia pracownika dla umożliwienia mu wytoczenia powództwa. Pracodawca musi wykazać, że odrzucił sprzeciw przed upływem czternastu dni od jego wniesienia dla uniknięcia skutku związanego z przemilczeniem (zaniechaniem). Sporządzenie i nadanie pisma w tym terminie spełnia to wymaganie. Słusznie zarzucono też w kasacji, że błędnie przyjęto w zaskarżonym wyroku, iż rozpatrzenie przez pracodawcę stanowiska organizacji związkowej konieczne dla odrzucenia sprzeciwu oznacza działanie w porozumieniu z tą organizacją. Taki pogląd jest sprzeczny z wyraźnym brzmieniem art. 112 § 1 KP.

Z naruszeniem art. 233 § 1 KPC Sąd drugiej instancji ustalił, że pracodawca nie znał stanowiska organizacji związkowej co do sprzeciwu powoda bez przeprowadzenia postępowania (nie odbierając nawet oświadczenia od stron) w tej kwestii, nie będącej przedmiotem ustaleń w pierwszej instancji.

Powyższe skutkuje uwzględnieniem kasacji i orzeczeniem o uchyleniu wyroku zgodnie z art. 393¹³ § 1 KPC.

=====